

Kommunstyrelsen

Upphävande av riktlinjer för social investeringsfond

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade 3 november 2011 om riktlinjer för en social investeringsfond. Bildningsförvaltningen, socialförvaltningen och arbetsmarknadsförvaltningen provade modellen som dock inte fungerade som tänkt, varför riktlinjerna inte har används på många år. Berörda förvaltningar anser att riktlinjerna bör upphöra.

Syftet med en social investering är att en viss insats ska leda till positiva utfall för målgruppen och minskade samhällsekonomiska kostnader. Resonemanget stämmer i teorin, men går inte att använda på kommunnivå eftersom det krävs ett större samhällsekonomisk perspektiv såsom hela riket eller möjligen en region.

Begreppet sociala investering används numera mer som ett synsätt. Trelleborg har pågående utvecklingsarbete i linje med detta synsätt, ett aktuellt exempel är kommunens strategi för social hållbarhet. Ytterligare information redogörs för under rubriken Ärendet i kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse.

Beslutsunderlag

Kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse Upphävande av Riktlinjer för social investeringsfond, dnr KS 2021/568, 2021-11-03
Riktlinjer för en social investeringsfond

Kommunledningsförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslås besluta att föreslå kommunstyrelsen besluta att föreslå kommunfullmäktige besluta

att Trelleborgs kommuns riktlinjer för en social investeringsfond upphör eftersom fonden avvecklats ekonomiskt sedan tidigare.

Beslutet skickas till

Arbetsmarknadsnämnden
Bildningsnämnden
Socialnämnden

Ärendet

Kommunstyrelsen beslutade 3 november 2011 om riktlinjer för en social investeringsfond. I samband med årsredovisningen för 2011 beslutade kommunfullmäktige att avsätta 10 mnkr till den sociala investeringsfonden. Bildningsförvaltningen, socialförvaltningen och arbetsmarknadsförvaltningen provade modellen som dock inte fungerade som tänkt, varför riktlinjerna inte har används på många år. Berörda förvaltningar anser att riktlinjerna bör upphöra.

Syftet med en social investering är att en viss insats ska leda till positiva utfall för målgruppen och minskade samhällsekonomiska kostnader. Resonemanget stämmer i teorin, men går inte att använda på kommunnivå eftersom det krävs ett större samhällsekonomisk perspektiv såsom hela riket eller möjligen en region.

Begreppet social investeringsfond lanserades omkring år 2010 av bland andra nationalekonom Ingvar Nilsson, som ett sätt att belysa att tidigt förebyggande sociala åtgärder på sikt blir samhällsekonomiskt lönsamma. Ekonomiska beräkningar som visade på detta togs fram.

I det tidiga arbetet med att ta fram modeller provades att tillämpa detta arbetssätt mellan förvaltningar på kommunnivå på sätt som beskrivs i Trelleborgs kommuns riktlinjer. Tanken bygger på att medel investeras i en förvaltning och återbetalas av en eller flera andra förvaltningar, eftersom de kan påräkna minskade kostnader som följd av investeringen.

Detta visade sig vara en alldeles för liten skala för att modellen ska fungera. Principen med återbetalning visade sig kräva större sammanhang.

Exempel nedan syftar till att belysa varför modellen inte fungerar på kommunnivå:

Två miljoner kronor investeras hos bildningsförvaltningen i Trelleborg för att lära barn med läs- och skrivsvårigheter att läsa och skriva. Utfallet blir att dessa barn klarar skolan bra. Risken för att dessa barn behöver försörjningsstöd eller andra sociala insatser som vuxna minskar, men den upphör inte helt. Barnen kan drabbas av andra svårigheter. Eller så kan de flytta från kommunen och ersättas av andra stödbehövande individer som flyttar in.

Kostnaden för investeringen uppstår hos bildningsförvaltningen i Trelleborg. Insatsen leder till en samhällsekonomisk vinst. Men insatsen leder inte direkt till minskade kostnader för socialförvaltningen och arbetsmarknadsförvaltningen i Trelleborg. Det är många instanser som delar den samhällsekonomiska besparing som uppstår av insatsen. Besparingen fördelas mellan t. ex. försäkringskassan, arbetsförmedlingen, kriminalvården och flera olika kommuner.

Det är väldigt komplicerat, för att inte säga omöjligt, att räkna ut hur stor besparing en insats ger och när och var den faller ut.

Begreppet sociala investering används numera mer som ett synsätt. Trelleborg kommun har pågående utvecklingsarbete i linje med detta synsätt, ett aktuellt exempel är Strategi för social hållbarhet.

Totalt har 3,4 mnkr utnyttjats av den sociala investeringsfonden mellan åren 2011-2017. 2015 löstes investeringsfonden upp ur Trelleborgs kommuns balansräkning efter nya råd från Rådet för Kommunal Redovisning. Från 2016 finns således inga separat avsatta medel i kommunens balansräkning. Under år 2016 och 2017 hanterades medel för sociala investeringar inom respektive års budgetram.